

Bijlage VWO 2022

tijdvak 1
maandag 9 mei
07.30 - 10.30 uur

Geschiedenis

Bronnenboekje

bron 1

Uit: Nos Gobernashon, O.A. Castillo, pag. 32

Een bondsstaat of federatie is een staat waarin de deelstaten en de centrale overheid grote macht hebben. In een bondsstaat bestaat er een in de constitutie vastgelegde taakverdeling; bepaalde zaken worden geregeld door de centrale overheid en andere door de deelstaten. Ieder is almachtig op zijn gebied. De centrale overheid heeft dus niets te vertellen over zaken die tot de bevoegdheid van de deelstaten behoren en omgekeerd.

Verder is ook een kenmerk van een bondsstaat dat de deelstaten de bevoegdheid hebben om belangrijke zaken te regelen. Ook kenmerkt een bondsstaat zich door het bestaan van een hecht verband, aangezien de deelstaten het secessierecht niet hebben.

bron 2

Uit: <https://mensenrechten.nl>

Om het coronavirus uit te bannen, staat ieders dagelijks leven op zijn kop: we moeten allemaal zoveel mogelijk thuisblijven. Scholen, openbare gelegenheden, cafés, restaurants, kerken en moskeeën waren wekenlang (vrijwel) dicht en mogen nu alleen open onder allerlei beperkende voorwaarden. Er zijn samenscholingsverboden uitgevaardigd en rechtszittingen zijn afgelast of uitgesteld; mensen met een beperking die in een zorginstelling wonen en mensen in verpleeghuizen mogen geen of slechts heel beperkt bezoek ontvangen. Wie bepaalde ziekteverschijnselen vertoont, moet in thuisquarantaine. Mensen die met een coronabesmetting in het ziekenhuis worden opgenomen, komen in isolatie zonder mogelijkheid van bezoek van hun naasten. Dat heeft enorme gevolgen voor heel veel mensenrechten en fundamentele vrijheden. ...

bron 3

Uit: Nos.nl, 12 december 2019

De Britse Lagerhuisverkiezingen van 2019 werden gehouden op 12 december 2019. In alle 650 kiesdistricten werd één lid gekozen voor het Lagerhuis van het Britse parlement.

De Conservatieve Partij (Conservative Party): 43,6% = 365 zetels

De Arbeiderspartij (Labour Party): 32,2% = 202 zetels

De Schotse Nationale Partij (Scottish National Party): 3,9% = 47 zetels

De Liberaal-Democraten (Liberal Democrats): 11,5% = 11 zetels ...

bron 4

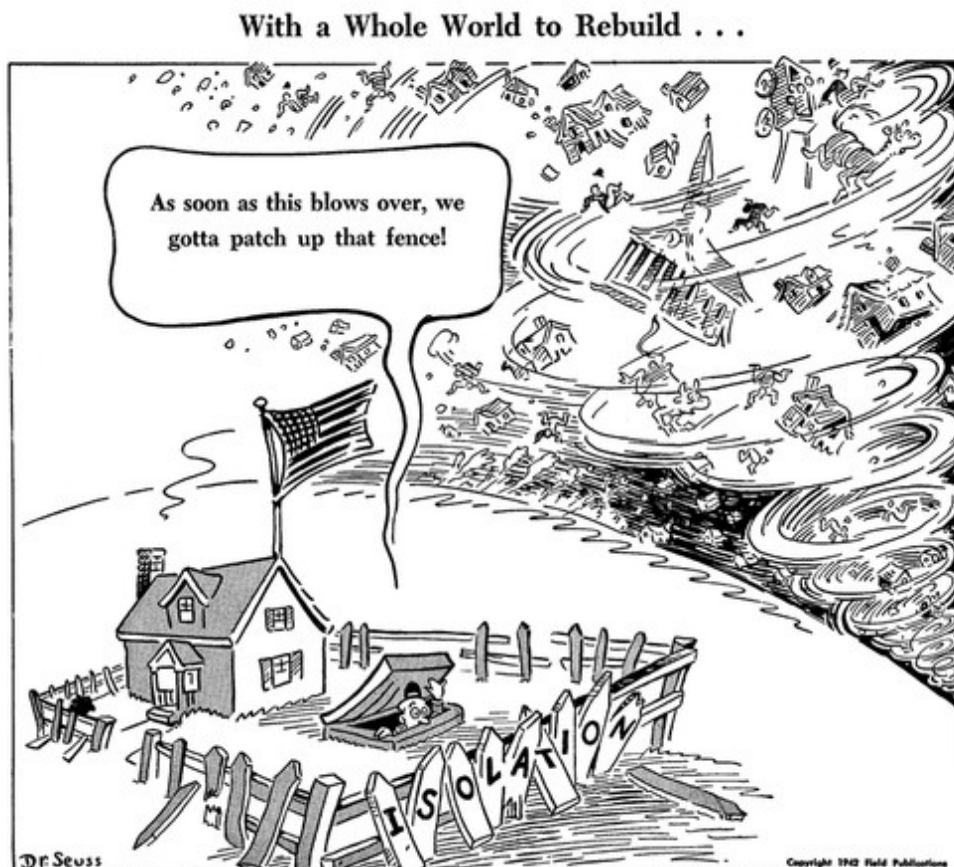
Uit: Caribisch netwerk, 2014, (Sam Jones)

De Curaçaose Trinta di Mei, de grote volksoptocht die in 1969 ontstond uit eenstaking van Shell-arbeiders, wordt in Nederland niet officieel meer herdacht. En dat terwijl het vandaag, vrijdag 30 mei, precies 45 jaar geleden is. Het was een keerpunt in de verhoudingen op het eiland en in de bewustwording en emancipatie van Antillianen. Een rondgang langs bekende Antillianen in Nederland leert dat er geen herdenking van Trinta di Mei in Nederland is. Bij Glenn Helberg van het Caribisch Overleg-orgaan (Ocan), John Leerdam, voorheen PvdA-kamerlid, en Ruben Seferina van Splika, een stichting die het Papiaments promoot, is hierover niets bekend.

Oorlog en vrede

bron 5

Uit: <https://calisphere.org/item/ark:/20775/bb0990588j/>, Dr. Seuss, 15 december 1942

Vertaling:

With a Whole World to Rebuild ... = Met een hele wereld om weer op te bouwen ...

As soon as this blows over, we gotta patch up that fence! = Zodra dit voorbij is, moeten we dat hek repareren!

Isolation = Isolatie

bron 6

Uit: <https://www.tracesofwar.nl/>

Fragment A

Een revolutionaire voorhoede, de communistische partij, moest het initiatief nemen en de revolutie organiseren en na de revolutie de macht in handen nemen, ook als het volk het daarmee niet eens was.

Fragment B

Als er in juni 1914 een permanente volkerenorganisatie had bestaan, waarin alle naties in de wereld vertegenwoordigd waren, had bijvoorbeeld Oostenrijk-Hongarije gemakkelijk kunnen nagaan of zijn geplande agressie tegen Servië nare gevolgen zou kunnen hebben.

Fragment C

Godsdienst is een middel om het volk zoet te houden. Het geluk op aarde dat het volk nooit zal kunnen bereiken vanwege de oneerlijke verdeling van het inkomen, wordt door de kerken aan het volk beloofd in het hiernamaals, de hemel.

Fragment D

Over de democratie: ... "In de geschiedenis hebben regeringen die uitsluitend op goedkeuring van het volk gebaseerd zijn, nooit bestaan. Ze bestaan nu niet en zullen waarschijnlijk nooit bestaan. Daarom zal iemand de zaken goed moeten regelen zodat als zij het niet langer geloven, ervoor gezorgd kan worden dat zij het met geweld geloven."

bron 7

Uit: <http://histoforum.net>

Roosevelt in zijn Quarantaine-toespraak, 5 oktober 1937

De vredelievende naties moeten zich gezamenlijk inzetten tegen die schendingen van verdragen en tegen die aantasting van elementaire gevoelens van menselijkheid welke tegenwoordig een toestand van internationale anarchie, van internationale instabiliteit veroorzaken, waaraan men niet kan ontkomen alleen door zich afzijdig te houden of zich neutraal op te stellen. Het lijkt helaas waar te zijn dat de epidemie van rechteloosheid in de wereld zich uitbreidt. Maar bedenk dit wel! Als een besmettelijke lichamelijke ziekte begint te verspreiden, stelt een samenleving een quarantaine in van de patiënten en houdt zich daaraan om de gezondheid van de samenleving te beschermen tegen de verspreiding van de ziekte. Oorlog is een besmetting of hij openlijk verklaard wordt of niet.

bron 8

Uit: J. Knigge, Historisch Perspectief, Wereldgeschiedenis van de 20e eeuw, Boek 1, 1900 - 1945, pag. 231

Roosevelt over het arsenaal der democratie (29 december 1940)

Als Groot-Brittannië ineens stort, zullen de As-mogendheden het Europese, het Aziatische, het Afrikaanse en het Australische continent beheersen. Van dat ogenblik af zullen die mogendheden enorme vloten en legers naar ons werelddeel kunnen zenden. Het is niet overdreven te zeggen dat wij in Amerika alleen voor de muil van een kanon zouden leven. Wij moeten wapens en schepen produceren met alle energie waartoe wij in staat zijn en alle hulpbronnen waarover wij beschikken. Wij zullen het grote arsenaal der democratie zijn.

bron 9

Uit: Amigoe, 6 mei 2020

Allan van der Ree van Battle Station Blauw Force Curaçao maakt zich zorgen over de teloorgang van het militair erfgoed in de wijken Kustbatterij en Steenrijk. Wat is overgebleven als defensienederzetting op Curaçao, moet volgens hem voor de toekomst worden behouden. Het is volgens hem een uniek gebied waar blijkbaar niemand meer aandacht voor heeft. Het was de gouverneur van Curaçao, de toenmalige omstreken Gielliam Wouters, die gouverneur was in de periode 1936-1942, die zich vlak na het begin van de Tweede Wereldoorlog zorgen maakte over de bescherming van Curaçao. Onder zijn leiding werd de dienstplicht ingevoerd en werd een eigen schutterij in het leven geroepen. Ook werden op het eiland drie verschillende batterijen aangelegd waaronder de Kustbatterij.

bron 10

Uit: Dolores Thijs, Retour Berlin Ostbahnhof, Mijn jeugd jaren in de DDR, Baarn, 2014, pag. 173-174

A — De drie burgemeesters van West-Berlijn schrijven aan de Sovjetcommandanten een brief waarin zij protesteren tegen de maatregelen die door de autoriteiten (...) zijn genomen tegen 'grensforenzen'.

B — Verklaring van de president van de Verenigde Staten: "Ik ben zeer verheugd over de verstandige beslissing van voorzitter Chroesjtsjov om te stoppen met het bouwen van bases (...), het ontmantelen van de offensieve wapens aldaar en deze wapens terug te brengen naar de Sovjet-Unie."

C — Alle verkeer over land en water (...) werd tegengehouden. Alleen drie luchtcorridors, elk dertig kilometer breed, bleven open. Zelfs de aanvoer van medicijnen en melk voor baby's was gestopt.

D — Een DDR-regeringswoordvoerder verklaart: "Privéreizen naar het buitenland kunnen zonder opgave van redenen (...) worden aangevraagd. Toestemming volgt zo snel mogelijk. Emigratie kan op alle grensovergangen plaatsvinden."

E — Het is logisch dat de Verenigde Staten alles zullen doen wat ze kunnen om bij te dragen aan het herstel van een normale, economisch gezonde wereld. Zonder dat kan er geen politieke stabiliteit en geen zekere vrede bestaan. Ons beleid is niet gericht tegen een of ander land, maar tegen honger, armoede, wanhoop en chaos. Ieder land dat bereid is mee te helpen aan het herstel, zal door de Verenigde Staten gesteund worden.

bron 11

Uit: File: Png-wikimedia

